

ТАТАРБУНАРСЬКА МІСЬКА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Дев'ята сесія VIII скликання

**Про затвердження «Програми по локалізації
та ліквідації амброзії полинолистної на території
Татарбунарської міської ради протягом
2021-2026 років»**

Відповідно до пункту 22 частини першої статті 26, частини першої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статей 6, 10-12, 34 Закону України «Про карантин рослин» з метою мінімізації негативного впливу на громадян та недопущення розповсюдження небезпечних карантинних бур'янів – амброзії полинолистної, повитиці польової та підтримання в належному фітосанітарному стані, Татарбунарська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити «Програму по локалізації та ліквідації амброзії полинолистної на території Татарбунарської міської ради протягом 2021-2026 років», (далі Програма), згідно з додатком.

2. Виконавчому комітету Татарбунарської міської ради забезпечити виконання зазначеної Програми.

3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з прав людини, законності, депутатської діяльності, регламенту та регуляторної діяльності.

МІСЬКИЙ ГОЛОВА

А.П.Глущенко

« 16 » квітня 2021 р.

№ 242-VIII

Додаток 1
до рішення
Татарбунарської міської ради
від « 16 » квітня 2021 р.
№ 242-VIII

ПРОГРАМА
по локалізації та ліквідації амброзії полинолистої
на території Татарбунарської міської ради протягом 2021-2026 років

1. Проблема, для розв'язання якої розроблена програма

Серед найважливіших завдань, що постійно постають перед сільським господарством щодо підвищення врожайності, є боротьба з бур'янами, а особливо з карантинними бур'янами на території України. Під бур'янами розуміють рослини, що не культивуються людиною, але історично пристосувалися до умов розвитку і росту за наявності міжвидової боротьби пригнічують їх. Видовий склад бур'янів у посівах сільськогосподарських культур змінюється за мікрорайонами залежно від зовнішніх умов, зокрема вологості й температури верхнього шару ґрунту.

В останні роки, з огляду на зниження культури землеробства, а саме: недотримання вимог сівозміни, строків сівби і збирання сільськогосподарських культур, не вживання належного комплексу заходів боротьби з бур'янами тощо - на території Татарбунарської міської ради набуває поширення карантинний організм - амброзія полинолиста, що відображає загальне погіршення екології землі. Розвиваючи велику надземну вегетативну масу, амброзія полинолиста здатна в польових умовах витіснити і пригнічувати як культурні рослини, так і бур'яни. В результаті надмірного висушування й виснаження ґрунтів урожай сільськогосподарських культур значно знижується, а при великому забур'яненні культурні рослини гинуть.

Дослідження показують, що на утворення однієї тони сухої речовини амброзія полинолиста виносить з ґрунту 15,5 кг азоту і 1,5 кг фосфору, а також ґрунт втрачає близько 950 тон води. В результаті високої забур'яненості карантинним бур'яном та внаслідок надмірного висушування й виснаження ґрунту урожай сільськогосподарських культур знищується практично на 100%, врожай з таких полів навіть не збирають, при середній забур'яненості урожай сільськогосподарських культур знижується відповідно: соняшнику – на 40%, кукурудзи – до 35%. За таких обставин амброзія полинолиста набуває у нашій країні дедалі більшого економічного значення.

Велику шкоду амброзія завдає сіножатям та пасовищам. Висока забур'яненість багаторічних трав зменшує можливість сівби їх під покрив

зернових культур. На полях, що засмічуються амброзією, погіршується якість польових робіт, особливо під час оранки і збирання урожаю.

При сприятливих умовах амброзія досягає 2 м висоти, щільність сходів може досягати до 5-7 тис. кв. м., а фітомаса – до 10 т на гектар.

2. Аналіз причин виникнення проблеми

Амброзія полинолиста засмічує подвір'я та вулиці присадибні ділянки, сади, парки, городи, пустирі, узбіччя доріг, залізничні насипи, береги річок та ставків. На полях амброзія полинолиста засмічує посіви особливо просапних культур, однорічних кормових трав, технічних культур, а також полезахисні смуги. Переноситься насіння амброзії полиноистої з насіннєвим матеріалом, відходами, соломою, транспортними засобами, тваринами та людиною, розноситься водою під час повені, злив и при зрошенні.

Причини швидкого поширення амброзії полиноистої полягає в тому, що даний вид рослин має ряд біологічних особливостей, які дозволили і дозволяють йому швидко поширюватися по території України. До таких особливостей відносяться:

1. Висока насіннева продуктивність (80-100 тис. штук насінин з однієї рослини).
2. Насіння молочної та воскової стиглості здатне дозрівати і давати повноцінні сходи. Особливість тривалий час не втрачати життєздатність в ґрунті зумовлює утворення значного за обсягом ґрунтового банку насіння даного виду.
3. Рослина має потужну кореневу систему.
4. Рослина здатна добре витримувати (до двох тижнів) підтоплення, утворюючи при цьому додаткове коріння.
5. Рослині властива висока регенераційна здатність. Наприклад, після культивації частини рослини, що присипані вологим ґрунтом, здатні утворювати додаткове коріння і добре приживатися. При скошуванні амброзія полинолиста (до утворення насіння) здатна давати від кореневих частин нові паростки, які утворюють суцвіття і формують життєздатне насіння.
6. Вид має високу ступень пластичності щодо температури повітря та вологості ґрунту, сходи добре адаптовані до високого ступеня освітленості.

3. Мета програми

Метою програми є проведення комплексу заходів по локалізації та ліквідації амброзії полиноистої та визначення основних напрямків для стабілізації та ліквідації карантинного бур'яну протягом 2021-2026 років на території Татарбунарської міської ради.

Основними завданнями програми є:

- привернути увагу населення та громадськості до проблеми, пов'язаної із засміченням земель карантинним бур'яном;

- провести карантинні заходи по ліквідації карантинного бур'яну – амброзії полинолистої у населених пунктах, у полях сівозмін, на узбіччях доріг тощо;

- провести боротьбу та ліквідацію амброзії полинолистої у населених пунктах;

- ліквідувати карантинний бур'ян на узбіччях доріг;

- провести боротьбу та знищення карантинного бур'яну у полях сівозмін силами товаровиробників;

- ліквідувати амброзію полинолисту на залишених полях, що повністю заростають;

- провести боротьбу з карантинним бур'яном хімічним, агротехнічним, механічним та іншими методами, що повинні застосовуватися одночасно;

- особливу увагу приділити ознайомленню з карантинним бур'яном у навчальних закладах: школах, гімназіях, ліцеях, технікумах та інших.

4. Шляхи та засоби розв'язання проблеми

Для досягнення мети цієї програми необхідним є проведення ліквідації карантинного бур'яну у два етапи, що дозволить на першому етапі знизити його чисельність пригнітити ріст та розвиток, а на другому етапі ліквідувати його та створити умови для негайної локалізації та знищення у разі наступного виявлення. Одним з оптимальних варіантів розв'язання цієї проблеми є залучення широкої громадськості на добровільних засадах та одночасне застосування комплексу заходів, що дозволить знизити втрати врожайності з 30-40% до 10-20% на першому етапі та до 5% на другому етапі. В цілому при виконанні карантинних заходів та програми сільгосп-товаровиробники підвищать якість продукції, очистять землю не тільки від амброзії полинолистої, а й від інших видів бур'янів.

Також одним з варіантів розв'язання проблеми є створення штучних фітоценозів з багаторічних трав у вогнищах амброзії полинолистої. Даний варіант фітоценотичного контролю заснований на здатності багаторічних трав пригнічувати чисельність рослин амброзії до незначних розмірів. Найбільш перспективні суміші багаторічних злакових трав з бобовими, які за 2-3 роки розростаються і практично повністю пригнічують бур'ян. В низинних місцях за умов недопустимого застосування гербіцидів застосовують метод залуження. Ці ділянки переважно використовують під пасовище, при цьому до складу травосуміші доцільно використовувати

низькорослі злакові культури, а саме мятлик луговий, який більш стійкий при витоптуванні. Застосовування цього варіанта розв'язання проблеми є більш економічно вигідним, тому що не потребує додаткових затрат на час вирощування багаторічних трав. Недоліком цього варіанта є те, що його неможливо одночасно застосувати на значних площах, заражених амброзією полинолистю.

З метою забезпечення збалансованих та комплексних заходів боротьби з амброзією полинолистю в найближчі роки пріоритетне значення буде надаватись: механічним, агротехнічним та хімічним методам боротьби, що застосовуються одночасно.

У населених пунктах:

- скошування рослин амброзії полинолистю перед цвітінням в період бутонізації;
- виривання рослин амброзії з корінням та їх знищення шляхом спалювання у спеціально призначених місцях або подрібнення з наступним захороненням решток у санітарних ямах з використанням гасу чи вапна;
- знищення рослин амброзії на засмічених ділянках агротехнічним методом та наступним висівом на цих ділянках багаторічних низькорослих трав або газонних трав.

На узбіччях доріг:

- застосування для сприскування гербіцидів відповідно до переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.

У полях сівозміни:

- дотримання технологій обробітку ґрунту, що включає своєчасний передпосівний обробіток ґрунту, оптимальні строки сівби, догляд за посівами, збирання тощо;
- застосування для сприскування гербіцидів відповідно до переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні;
- дотримання сівозміни, обов'язковий висів просапних культур та багаторічних трав, що повинні чергуватися, по можливості не висівати протягом 3-х років на ураженому полі соняшник, кукурудзу тощо;
- передпосівне внесення у ґрунт гербіцидів з проведенням двох разового лушення.

У залишених полях, що повністю заростають:

- скошування рослин амброзії полинолистю до цвітіння;
- обробка полів гербіцидами суцільної дії;
- проведення трьохразового лушення або дискування та культивації;

- посів багаторічних трав або просапних культур з внесенням тільки комплексу мінеральних добрив.

5. Строки виконання програми на 2021-2026 роки

На першому етапі (2021-2023рр.) передбачається знищення карантинного бур'яну на 30% від всієї площі зараження.

На другому етапі (2024-2026рр.) передбачається довести знищення амброзії полиноlistoї до 70%.

6. Контроль за виконанням програми

Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області згідно з Законом України «Про карантин рослин» проводить контроль за проведенням заходів по локалізації та ліквідації амброзії полиноlistoї на території Татарбунарської міської ради.

7. Очікувані результати виконання програми

Реалізація програми дасть можливість на кінець 2026 року:

- зменшити площі зараження амброзією полиноlistoї;
- забезпечити раціональне використання земель;
- зберегти природну родючість ґрунтів та екологію сільськогосподарських земель;
- підвищити ефективність виробництва сільськогосподарської продукції.

8. Фінансове матеріально-технічне забезпечення та використання трудових ресурсів для виконання програми

Фінансування карантинних заходів та програми здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів осіб та інших не заборонених законами України джерел.

Виконання програми та проведення карантинних заходів у населених пунктах здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Проведення обстеження території громади з метою виявлення карантинних бур'янів та проведення лабораторного аналізу ґрунту на виявлення запасів насіння амброзії полиноlistoї фінансується за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету Головного управління Держпродспоживслужби в Одеській області.

9. Заходи по локалізації та ліквідації карантинного бур'яну амброзії полиноlistoї на території Татарбунарської міської ради на 2021-2026 роки

№	Заходи	Виконавці	Строки проведення

1	2	3	4
1.	Доведення «Програми по локалізації та ліквідації амброзії полинолистий» до органів місцевого самоврядування, землекористувачів та землевласників	Татарбунарська міська рада	До початку вегетаційного періоду
2.	Контроль за фітосанітарним станом , ввезеної продукції рослинного походження	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області	Постійно
3.	Сертифікація рослинної продукції що вивозиться з карантинних зон	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області	Постійно
4.	Обстеження та виявлення нових вогнищ	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області, органи місцевого самоврядування та місцевої виконавчої влади із залученням землекористувачів та землевласників	Протягом вегетаційного періоду
5.	Організація боротьби з амброзією полинолистий	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області, органи місцевого самоврядування	Протягом вегетаційного періоду
6.	Боротьба з амброзією полинолистий на засмічених площах	Органи місцевого самоврядування та місцевої виконавчої влади із залученням землекористувачів та землевласників, комунальні	Протягом вегетаційного періоду

		підприємств по озелененню території та інші	
7.	Популяризація знань з даного питання	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області	Постійно
8.	Контроль за проведенням карантинних заходів землекористувачами та землевласниками	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області	Постійно
9.	Проведення рейдових перевірок по ліквідації амброзії полинолистої	Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області	Протягом вегетаційного періоду
10.	При формуванні і реєстрації сільськогосподарських підприємств всіх форм власності землекористувачі та землевласники повинні погоджувати фітосанітарний стан земельних угідь з Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області	Органи місцевого самоврядування	Постійно

Додаток 2
до рішення
Татарбунарської міської ради
від « 16 » квітня 2021 р.

**Ресурсне забезпечення Програми
по локалізації та ліквідації амброзії полинолистої на
території Татарбунарської міської ради протягом
2021-2026 років**

[illegible]